

Ieder kwartaal peilen VKW Limburg en UNIZO Limburg naar het aanvoelen van de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders over de economische gang van zaken in de bedrijven. De resultaten van deze bevraging worden verwerkt tot één globaal cijfer: de Polsslag Ondernemend Limburg (POL).

PERSBERICHT

woensdag 1 juli 2020

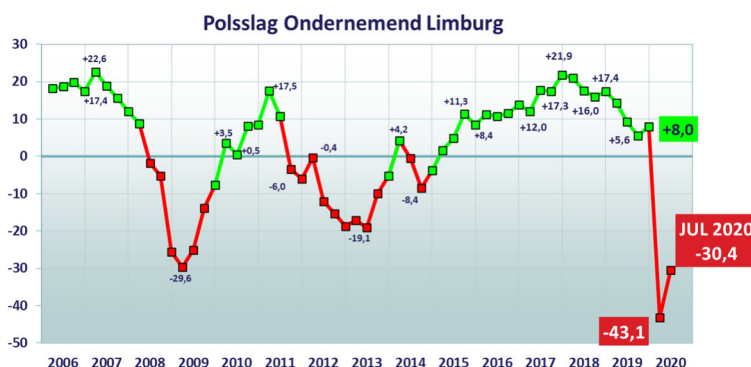
POL juli 2020: -30,4

Limburgse ondernemers likken hun wonden

Tweede kwartaal 2020 kent slechtste evaluatie ooit, maar minder erg dan gevreesd.

Vooruitzichten verbeteren licht maar blijven negatief

Na de dramatische val in april 2020 naar -43,1, zet de Polsslag Ondernemend Limburg (POL) van UNIZO Limburg en VKW Limburg in juli weer een stap(je) in de goede richting, naar -30,4. Met de POL meten de beide werkgeversorganisaties samen ieder kwartaal het ondernemersvertrouwen in de provincie.

De Limburgse ondernemers likken duidelijk hun wonden na de coronacrisis. Het voorbije tweede kwartaal kent met -37,9 de slechtste evaluatie ooit in ruim 14 jaar POL-metingen, maar blijft toch nog een eind verwijderd van de catastrofale prognose van -69,0. De vooruitzichten voor het derde kwartaal blijven met -22,9 dan wel duidelijk negatief, maar toch nemen de Limburgse ondernemers hiermee wat afstand van het dieptepunt van april.

Volgende indicatoren zorgen voor de slechte evaluatie van het voorbije kwartaal:

- bij 64,8% van de Limburgse bedrijven daalde de omzet in vergelijking met vorig jaar;
- 55,9% van de exportbedrijven zag de export afnemen;
- in 32,9% van de Limburgse bedrijven daalde de tewerkstelling;
- bij 39,8% daalde het investeringsritme;
- en maar liefst 57,1% zag een afname van de winstmarge.

Voor het komende kwartaal stijgt elke POL-indicator in vergelijking met de evaluatie van het tweede kwartaal van 2020.

Onderscheid tussen sectoren

In de vorige POL-bevraging bleek alvast dat de coronacrisis alle sectoren even hard trof, met vergelijkbare POL-scores en unaniem lage prognoses voor elke sector. In de POL-analyse van juli zien we weer wat onderscheid ontstaan tussen sectoren, waarbij de bouw en – opvallend – de detailhandel de minst negatieve cijfers kennen, en we voor de diensten, groothandel en productie een gelijkaardige evaluatie en prognose zien. Kijken we naar de grootte van de bedrijven, dan vinden we in vergelijking met drie maanden geleden weer meer spreiding terug tussen grootteklassen. Met uitzondering van de bedrijven met minder dan 5 werknemers, zijn de POL-cijfers bij de kleine bedrijven (tot 20 werknemers) minder negatief dan bij de middelgrote en grote bedrijven.

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg:

“De coronacrisis trof ondernemers in alle sectoren, van klein tot groot. Bij momenten was dat hallucinant: de opgelegde sluiting voor heel wat sectoren, een versoepeling met mondjesmaat, het wegvallen van opdrachten, ondernemingen die vandaag nog altijd niet terug voluit kunnen gaan, ... De directe economische schade is voor heel wat ondernemers niet te onderschatten, en er heerst nog heel veel onzekerheid over de toekomst. Toch waren er in de afgelopen periode ook verhalen van ondernemers die zich tijdens en net dankzij de crisis heruitvonden en met nieuwe diensten of producten op de markt kwamen. Ook waren er elke maand nog starters. De kleine vooruitgang in de – weliswaar nog altijd negatieve – POL-cijfers is dan ook zeker tekenend voor de veerkracht van onze Limburgse ondernemers. Veerkracht die hand in hand gaat met voldoende zin voor realiteit, maar wel duidelijk met een blik vooruit.”

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: *“De impact van de coronacrisis op onze Limburgse economie is verpletterend. Hoe negatief de POL-cijfers ook nog zijn, toch merken we verbeteringen op die hoopgevend zijn, maar ook tekenend voor de veerkracht van onze Limburgse ondernemers. In het belang van het verdere herstel van onze economie mogen wij de teugels nu niet lossen. We moeten de opgelegde regels nauwgezet blijven volgen en voorbereid zijn op heropflakkingen met snelle ‘contact tracing’ en voldoende testcapaciteit. De reddingsboeien waren tot nu toe meer dan nodig. Nu echter moet voluit werk gemaakt worden van concrete actie om onze economie krachtig te stimuleren. Enkel zo kunnen we de komende jaren terug proberen te groeien naar het niveau van voor de crisis. Een flexibele arbeidsmarkt is in deze cruciaal. Er moet bijvoorbeeld een versoepeling komen in de regeling omtrent avondwerk en nachtarbeid. Dit om tot een concurrentiële positie te komen in de boomende markt van e-commerce. Pieken en dalen in het werk moeten gewoonweg vlotter kunnen worden opgevangen. Om de vraag terug op niveau te krijgen moeten private en publieke investeringen beiden gestimuleerd worden. Want niet koopkracht is nu het probleem, wel vertrouwen. We hebben dan ook dringend nood aan een regering met volle bevoegdheid om een daadkrachtig relanceplan op poten te zetten. Een krachtdadige regering die durft te investeren in infrastructuur, digitalisering en duurzaamheid. Die heeft een veel groter effect dan de kortzichtige sinterklaasmaatregelen die nu de orde van de dag lijken te bepalen.”*

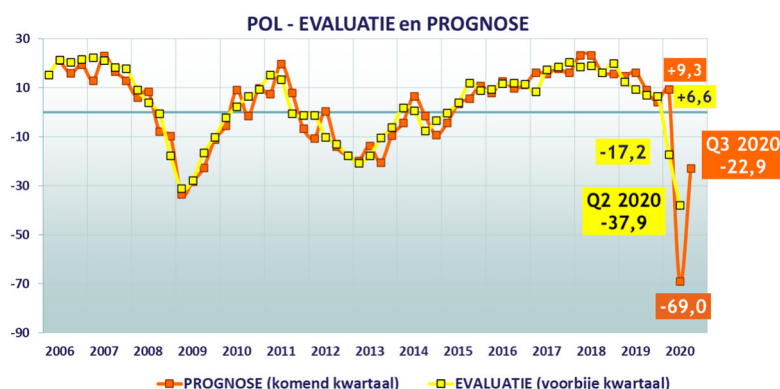
POL zet stapje in de goede richting: -30,4

Na de terugval naar -43,1 in april 2020, zet de Polslag Ondernemend Limburg in juli een klein stapje in de goede richting naar -30,4. De POL-waarde is hiermee vergelijkbaar met het historische dieptepunt van -29,6 ten tijde van de financiële crisis begin 2009.

Alhoewel het algemene POL-sentiment overduidelijk negatief is, blijkt wel dat het voorbije tweede kwartaal minder negatief geëvalueerd wordt dan 3 maanden geleden gevreesd werd. Ook in de vooruitzichten voor het derde kwartaal zien we een heel voorzichtig stapje vooruit.

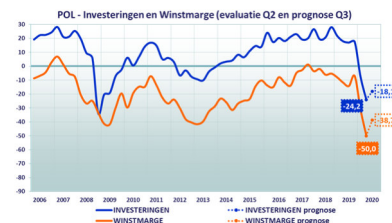
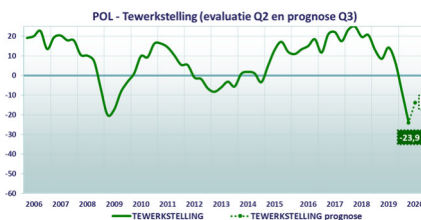
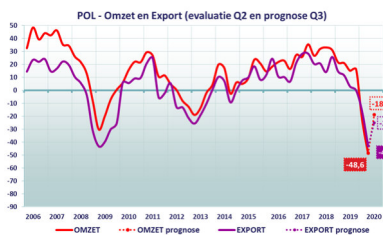
Q2 2020 kent laagste POL-evaluatie ooit, maar toch minder erg dan gevreesd

De genadeloze impact van de coronacrisis was in april al overduidelijk, met een **prognose van -69,0 voor het tweede kwartaal van 2020**. De evaluatie van het kwartaal is met **-37,9 de laagste evaluatie die ooit opgetekend werd in de POL-metingen**, maar blijft toch nog een eind verwijderd van de gevreesde prognose.

In vergelijking met het eerste kwartaal (-17,2) valt de evaluatie terug met 20 punten naar -37,9. De **daling van het POL-evaluatiecijfer** voor het voorbije kwartaal manifesteert zich uiteraard over **alle indicatoren**.

- De indicator **omzet** valt van -22,6 in april verder door **naar -48,6** (de verwachting was -84,6). Voor **64,8% van de Limburgse bedrijven daalde de omzet** in het tweede kwartaal (steeds in vergelijking met hetzelfde kwartaal vorig jaar). **16,2% wist alsnog een positieve omzetevolutie uit de brand te slepen.**
- De indicator **export** zakt van -16,2 naar **-42,9** (de verwachte score was -70,7): bij **55,9% van de exportbedrijven was er een daling**, **12,9% wist ondanks corona toch nog meer te exporteren** in Q2 2020.
- De indicator **tewerkstelling** ging van -8,3 naar **-23,9** (de verwachting was -51,2). In **32,9%** van de Limburgse bedrijven **daalde de tewerkstelling** in vergelijking met vorig jaar, in **9,0% lag deze hoger.**
- Ook de **investeringen** werden onmiskenbaar **beïnvloed met een daling** van -7,7 naar **-24,2** (de verwachting lag op -58,8). Voor 39,8% was er een daling, voor 15,6% een stijging.
- De indicator **winstmarge** tenslotte maakt een vrije val van -31,2 naar **-50,0** (ten opzichte van de verwachting van -79,9), te verklaren door een **daling voor 57,1% van de bedrijven** en een stijging voor nog amper 7,1%.

Prognose Q3 2020: ondernemers willen weg uit het dal

De vooruitzichten voor het derde kwartaal blijven met -22,9 dan wel duidelijk negatief, maar toch nemen de Limburgse ondernemers hiermee wat afstand van de vorige prognose in april (-69,0) en van de evaluatie van het voorbije kwartaal (-37,9).

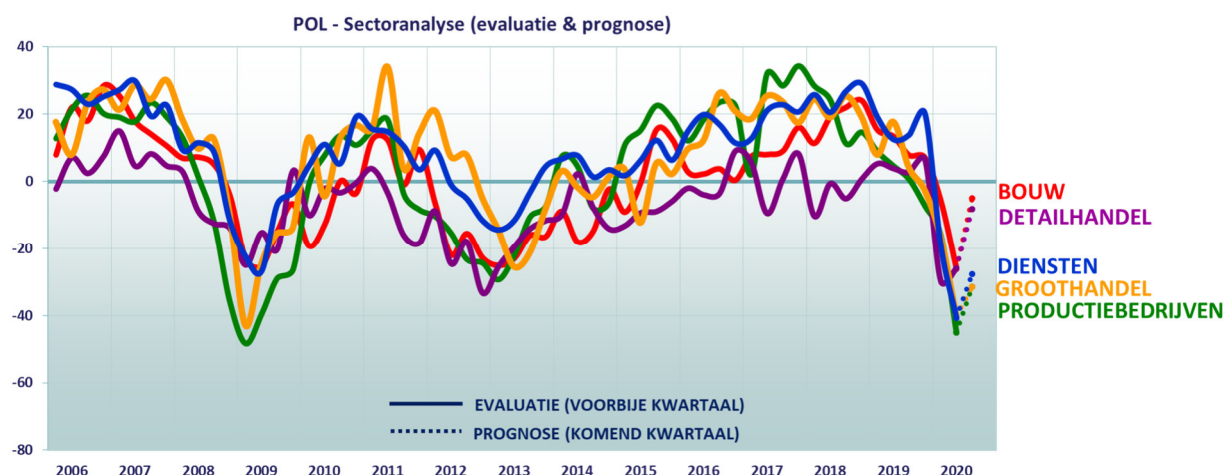
Elke POL-indicator stijgt in vergelijking met de evaluatie van het voorbije kwartaal:

- De indicator **omzet** komt uit op **-18,8** (tegenover de evaluatie van -48,6). **Niet minder dan 43,5% van de bedrijven verwacht een daling** van de omzet in het derde kwartaal (in vergelijking met vorig jaar), maar daartegenover staat wel dat **24,7% een stijging** verwacht.
- De prognose voor **export** bedraagt **-25,1** (komend van een evaluatie van -42,9). **41,9% gaat voor het komend kwartaal nog uit van een afnemende exportactiviteit** in vergelijking met hetzelfde kwartaal vorig jaar, maar **16,8% ziet al een verbetering** op komst.
- Ook op de arbeidsmarkt blijft er een negatief effect met een indicatorscore van -13,8 (t.o.v. de evaluatie van -23,9), als combinatie van **28,0% van de Limburgse bedrijven die verwacht om het derde kwartaal met minder personeel** te eindigen dan een jaar geleden. **Daarentegen voorspelt 14,3% een groei in de tewerkstelling** in het komende kwartaal (in vergelijking met Q2 2019).
- Ook de **investeringen** blijven negatief met **-18,1**, maar toch al **33,3% van de bedrijven** zal in het komende kwartaal meer investeren dan vorig jaar. **15,2% tempert zijn investeringen**.
- De slechtste score vinden we nog voor de indicator **winstmarge** met **-38,7** (ten opzichte van de -50,0 uit de evaluatie). **Toch al 10,2% durft uit te gaan van een hogere winstmarge**, terwijl **48,9% die winstmarge nog ziet dalen**.

SECTORANALYSE

In de vorige POL-bevraging van april 2020 bleek dat de coronacrisis alle sectoren even hard trof, met vergelijkbare POL-scores en unaniem lage POL-prognoses van ca. -70 voor elke sector. In de POL-analyse van juli zien we weer wat onderscheid ontstaan tussen sectoren, waarbij de bouw en – opmerkelijk – de detailhandel de minst negatieve cijfers kennen, en de diensten, groothandel en productie een gelijkaardige evaluatie en prognose kennen.

SECTOR	TOTAAL	BOUW	PRODUCTIE	DETAILHANDEL	GROOTHANDEL	DIENSTEN
jul 2020						
POL	-30,4	-15,6	-38,3	-17,1	-35,9	-34,2
EVALUATIE						
Q2 2020						
POL - voorbije 3 maanden	-37,9	-26,1	-45,1	-26,0	-40,3	-40,7
PROGNOSE						
Q3 2020						
POL - komende 3 maanden	-22,9	-5,1	-31,5	-8,2	-31,5	-27,6

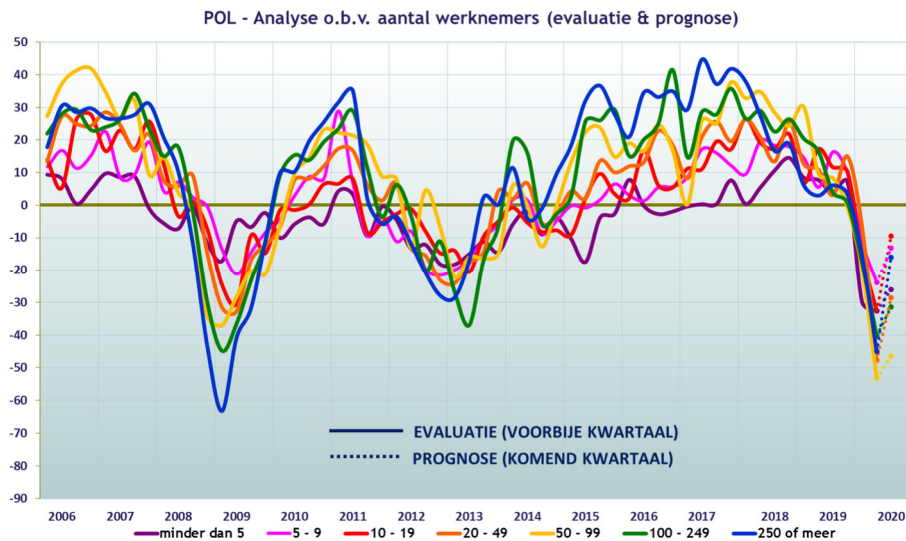
- **DETAILHANDEL (van -50,2 naar -17,1):** Alhoewel de detailhandel per direct tot sluiten verplicht werd, maakt de sector de grootste sprong vooruit in de POL-evaluatie. Het tweede kwartaal kent een globale negatieve score van -26,0, de "beste" score van alle sectoren. Voor het derde kwartaal is er een projectie van -8,2.
- **BOUW (van -34,6 in april naar -15,6 in juli):** Samen met de detailhandel zet de bouw een hele stap vooruit. Het voorbije kwartaal kent een evaluatie van -26,1, maar vooral de prognose van -5,1 voor het komende kwartaal valt op.
- **PRODUCTIE (van -43,8 in april naar -38,3):** Van alle sectoren is de productiesector nog het meest uitgesproken negatief, zowel in het voorbije kwartaal (-45,1) als in het komende kwartaal (-31,5).
- **GROOTHANDEL (van -43,0 naar -35,9):** Ook de groothandel voelt duidelijk de impact van de huidige crisis, met -40,3 voor het voorbije kwartaal en -31,5 als prognose.
- **DIENSTEN (van -44,1 in april naar -34,2):** De dienstensector tenslotte volgt de evoluties van de productie en groothandel, met weliswaar een iets hogere prognose van -27,6. De evaluatie van het tweede kwartaal bedraagt -40,7.

ANALYSE op basis van de BEDRIJFSGROOTTE

Kijken we naar de grootte van de bedrijven, dan zien we in vergelijking met drie maanden geleden weer meer spreiding tussen grootteklassen. Met uitzondering van de bedrijven met minder dan 5 werknemers, zijn de POL-cijfers bij de kleine bedrijven (tot 20 werknemers) minder negatief dan bij de middelgrote en grote bedrijven.

GROOTTE	TOTAAL	minder dan 5	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	meer dan 250
apr 2020								
POL	-30,4	-29,3	-18,5	-21,0	-38,1	-49,8	-35,8	-30,5
EVALUATIE								
Q1 2020								
POL - voorbije 3 maanden	-37,9	-32,6	-23,9	-32,5	-47,6	-53,1	-40,2	-45,0
PROGNOSE								
Q2 2020								
POL - komende 3 maanden	-22,9	-26,1	-13,2	-9,5	-28,6	-46,4	-31,4	-16,0

- **GROTE EN MIDDELGROTE BEDRIJVEN (vanaf 20 werknemers):** Globaal gezien kennen de middelgrote en grote bedrijven lagere POL-scores dan de kleinere bedrijven. De POL-scores variëren van -30,5 voor de grootste bedrijven (meer dan 250 werknemers) tot -49,8 bij de bedrijven met 50 tot 99 werknemers. De grootste bedrijven kennen voor deze POL-meting ook het grootste verschil tussen de evaluatie (-45,0) en de prognose (-16,0), terwijl de evaluatie en de prognose bij de groep 50-99 werknemers met elkaar te vergelijken zijn.

- **KLEINE BEDRIJVEN (tot 20 werknemers):** Bij de kleinere bedrijven zien we in vergelijking met hun grotere collega's iets minder negatieve cijfers, met POL-scores rond -20 voor de bedrijven tussen 5 en 20 werknemers. Bij de kleinste bedrijven met minder dan 5 werknemers zien we net zoals vorig kwartaal een meer uitgesproken negatief cijfer van -29,3, terwijl deze categorie de voorbije jaren eerder gematigde scores kende.